

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS PRIIMTŲ SPRENDIMŲ PAVESTI TEIKTI PASLAUGAS VĮ „LIETUVOS PAMINKLAI“ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS TYRIMO NUTRAUKIMO

2018 m. liepos 24 d. Nr. 1S-104 (2018)

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2018 m. liepos 24 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos priimtų sprendimų pavesti teikti paslaugas VĮ „Lietuvos paminklai“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams tyrimo nutraukimo.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Konkurencijos taryba 2017 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1S-132(2017)¹ pradėjo tyrimą dėl Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas) priimtų sprendimų pavesti teikti paslaugas VĮ „Lietuvos paminklai“ atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Tyrimas buvo pratęstas Konkurencijos tarybos 2018 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 1S-63(2018)².

(3) Tyrimas pradėtas esant pagrindo įtarti, kad Kultūros paveldo departamentas, pavesdamas VĮ „Lietuvos paminklai“ vykdyti paveldotvarkos programas, galėjo privilegijuoti VĮ „Lietuvos paminklai“ kitų atitinkamoje rinkoje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu. Tyrimo metu buvo nagrinėjamos Kultūros paveldo departamento 2015–2018 m. laikotarpiu su VĮ „Lietuvos paminklai“ sudarytos paveldotvarkos programų įgyvendinimo sutartys.

(4) Nustatyta, kad, remiantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – Paveldo apsaugos įstatymas) 5 straipsnio 10 dalies 4 punktu, Kultūros paveldo departamentui numatyta pareiga rengti paveldotvarkos programas ir organizuoti jų vykdymą; kiekvienais metais kiekviena Kultūros paveldo departamento parengta programa patvirtinama atskiru Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu.

(5) 2015–2017 m. laikotarpiu buvo patvirtintos šios keturios programos: Paveldotvarkos programa³, Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje (paveldotvarka) įgyvendinimo programa⁴, Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo (paveldotvarka) piligrimų ir turizmo reikmėms programa⁵ bei Žemaičių

¹ Bylos 2 tomas, 1–3 lapai.

² Bylos 3 tomas, 63–64 lapai.

³ Patvirtinta atitinkamais Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais: 2015 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. IV-104, 2016 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. IV-200, 2017 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. IV-410.

⁴ Patvirtinta atitinkamais Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais: 2015 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. IV-103, 2016 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. IV-164, 2016 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. IV-941.

⁵ Patvirtinta atitinkamais Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais: 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. IV-110, 2016 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. IV-162; 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. IV-982.

krikšto ir Žemaičių vyskupystės įsteigimo 600 metų jubiliejaus minėjimo 2009–2017 metų programa⁶.

(6) Remiantis Paveldo apsaugos įstatymo 5 straipsnio 10 dalies 4 punktu, Kultūros ministru patvirtinus paveldotvarkos programą, programos ar jos dalių įgyvendinimą Kultūros paveldo departamentas gali pavesti pavaldžioms įstaigoms, įmonėms, organizacijoms. Nekilnojamųjų ir kilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimo darbų finansavimo tvarkos aprašo⁷ (toliau – Aprašas) 35 punkte numatyta, jog programos įgyvendinimą Kultūros paveldo departamentas gali pavesti išsaugojimo darbų valdytojui su juo pasirašydamas pavidimo sutartį (pagal Aprašo 2.5 punktą, išsaugojimo darbų valdytojas – tai valstybės įmonė, kuriai įstatymų nustatyta tvarka gali būti pavestas programos įgyvendinimas). Nei Paveldo apsaugos įstatyme, nei Apraše nėra apibrėžta, kokia veikla patenka į programos įgyvendinimo funkciją. Kiekvienai programai įgyvendinti kasmet tarp Kultūros paveldo departamento ir VĮ „Lietuvos paminklai“ buvo sudaromos pavidimo sutartys⁸.

(7) Išnagrinėjus sudarytas pavidimo sutartis, nustatyta, jog kultūros paveldo objektų tvarkybos darbai, remiantis minėtų sutarčių 2 priedu⁹, yra šie: 1) tvarkybos, neatidėliotini darbai (konservavimo, remonto, restauravimo, avarijos grėsmės pašalinimo darbai) (kodas – D); 2) inžinerinės (projektavimo, ekspertizės, projekto vykdymo priežiūros) paslaugos (kodas – IP); 3) techninės priežiūros paslaugos (kodas – T); 4) valdymo paslaugos (užsakovo funkcijos) (kodas – V).

(8) Nustatyta, kad 2015–2017 m. laikotarpiu minėtų pavidimo sutarčių pagrindu VĮ „Lietuvos paminklai“ buvo pavesta: vykdyti sutartyse nurodytų kultūros paveldo objektų tvarkybos darbų (kodas – D) valdytojo (užsakovo) funkcijas (kodas – V) ir suteikti su šiais darbais susijusias projektavimo (kodas – IP) ir techninės priežiūros paslaugas (kodas – T)¹⁰. Taigi, VĮ „Lietuvos paminklai“ atliko paveldotvarkos programų vykdymo organizavimą, taip pat teikė ir kitas paslaugas.

(9) Atsižvelgiant į tai, kad nutarimo (5) pastraipoje nurodytų programų įgyvendinimui sudarytų pavidimo sutarčių galiojimas siejamas su kalendoriniais metais, 2015–2017 m. laikotarpio sutartys nustojo galioti atitinkamų metų pabaigoje ir šiuo metu nebegalioja.

(10) 2018 m. laikotarpiui Kultūros ministro įsakymu yra patvirtintos keturios paveldotvarkos programos: Paveldotvarkos programa 2018 m.¹¹, Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje (paveldotvarka) įgyvendinimo 2018 m. programa¹², Sakralinio kultūros paveldo aktualizavimo iniciatyvų vykdymo 2018 m. paveldotvarkos programa¹³, Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo piligrimų ir turizmo reikmėms 2018 m. programa¹⁴ (toliau kartu – 2018 m. paveldotvarkos programos).

⁶ Patvirtinta atitinkamais Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais: 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. IV-111, 2016 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. IV-161, 2017 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. IV-581.

⁷ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. IV-524 „Dėl nekilnojamųjų ir kilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimo darbų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁸ Bylos 1 tomas, 7–80 lapai.

⁹ Pavidimo sutarčių 2 Priedas - Atliktų darbų ataskaita; atliktų darbų sutrumpinimai nurodyti kodais: 1) tvarkybos, neatidėliotini darbai (kodas – D); 2) projektavimo, ekspertizės, projekto vykdymo priežiūros paslaugos (kodas – IP); 3) techninės priežiūros paslaugos (kodas – T); 4) valdymo paslaugos (užsakovo funkcijos) (kodas – V).

¹⁰ Paveldotvarkos programų įgyvendinimo sutarčių 2 punktas.

¹¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2018 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-376 „Dėl Paveldotvarkos programos 2018 m. programos patvirtinimo“.

¹² Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. spalio 30 d. įsakymas Nr. IV-1039 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje (paveldotvarka) įgyvendinimo 2018 m. programos patvirtinimo“.

¹³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2018 m. balandžio 24 d. įsakymas Nr. IV-385 „Dėl sakralinio kultūros paveldo aktualizavimo iniciatyvų vykdymo 2018 m. paveldotvarkos programų patvirtinimo“.

¹⁴ Patvirtinta 2018 m. kovo 6 d. įsakymas Nr. IV-277 „Dėl Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo piligrimų ir turizmo reikmėms programos 2018 m. priemonių patvirtinimo“.

(11) Atitinkamai, dėl kiekvienos iš minėtų 2018 m. paveldotvarkos programų įgyvendinimo, Kultūros paveldo departamentas sudarė 2018 m. pavidimo sutartis¹⁵ su VĮ „Lietuvos paminklai“ (toliau kartu – 2018 m. pavidimo sutartys).

(12) 2018 m. pavidimo sutartimis VĮ „Lietuvos paminklai“ pavesta vykdyti 2018 m. paveldotvarkos programose numatytų kultūros paveldo objektų tvarkybos valdytojo (užsakovo) funkciją ir ženklavimo darbų¹⁶ valdytojo (užsakovo) funkciją bei organizuoti su jomis susijusias inžinerines paslaugas.¹⁷

(13) Remiantis VĮ „Lietuvos paminklai“ pateiktais paaiškinimais, ši įmonė, vykdydama aukščiau nurodytas valdytojo (užsakovo) funkcijas, rengia ir pasirašo daugiašales sutartis, atlieka darbų ir paslaugų viešuosius pirkimus, sudaro rangos (pirkimo) sutartis, vykdo atliktų darbų apskaitą ir atsiskaito (pagal sutartis) su rangovais.¹⁸

(14) Taip pat VĮ „Lietuvos paminklai“ pateikė informaciją, jog įmonė vykdo techninės priežiūros paslaugų pirkimą konkurso būdu per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą.¹⁹

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(15) Pagal Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 3 punktą, Konkurencijos taryba priima nutarimą tyrimą nutraukti, jeigu tyrimo metu paaiškėja arba atsiranda šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje nurodytos aplinkybės. Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyta, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jeigu skundžiamas viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar sprendimas buvo panaikintas, pakeistas ar nustoję galioti iki pareiškimo išnagrinėjimo Konkurencijos taryboje dienos.

(16) Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu nagrinėtos Kultūros paveldo departamento 2015–2017 m. pavidimo sutartys su VĮ „Lietuvos paminklai“ šiuo metu jau nebegalioja, darytina išvada, kad viešojo administravimo subjekto sprendimai nebegalioja ir šioje apimtyje yra pagrindas tyrimą nutraukti.

(17) Remiantis Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Konkurencijos taryba priima nutarimą tyrimą nutraukti, jeigu tyrimo metu paaiškėja, kad teisės pažeidimo nėra.

(18) Kaip nurodyta nutarimo (4) ir (6) pastraipose, Paveldo apsaugos įstatymo nuostatos numato pareigą Kultūros paveldo departamentui rengti paveldotvarkos programas ir organizuoti jų vykdymą; šio įstatymo nuostatose Kultūros paveldo departamentui numatyta galimybė pavesti numatytų programų ar jų dalių įgyvendinimą savo pavaldžioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms nėra imperatyvi, todėl jos įgyvendinimas turi atitikti ir kitų įstatymų, įskaitant Konkurencijos įstatymą, reikalavimus.

(19) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektai, įgyvendindami pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu Lietuvos Respublikoje, privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(20) Nagrinėjamu atveju, Kultūros paveldo departamentas, būdamas viešojo administravimo subjektu ir vykdydamas įstatymų jam suteiktas viešojo administravimo funkcijas, vadovaudamasis

¹⁵ 2018 m. gegužės 18 d. sutartis Nr. 3-1 (Dėl Paveldotvarkos programos 2018 m. vykdymo), 2018 m. gegužės 18 d. sutartis Nr. 3-2 (Dėl Dėl Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje (paveldotvarka) įgyvendinimo 2018 m. programos vykdymo), 2018 m. gegužės 18 d. sutartis Nr. 3-3 (Dėl sakralinio kultūros paveldo aktualizavimo iniciatyvų vykdymo 2018 m. paveldotvarkos programų vykdymo), 2018 m. gegužės 24 d. sutartis Nr. 3-4 (Dėl Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo piligrimų ir turizmo reikmėms programos 2018 m. vykdymo).

¹⁶ Sutartyje Dėl Paveldotvarkos programos 2018 m. vykdymo.

¹⁷ 2018 m. sutarčių 2 punktas.

¹⁸ Bylos 2 tomas, 11 lapas.

¹⁹ Prieiga per internetą: <https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/Notice/Details/2018-610437>

nutarimo (4) ir (6) pastraipose nurodytomis Paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis, įgaliojo VĮ „Lietuvos paminklai“ vykdyti dalį jam priskirtos viešojo administravimo funkcijos – organizuoti 2018 m. paveldotvarkos programų vykdymą, t. y. veikti tik toje apimtyje, kiek tai susiję su minėtų programų vykdymo organizavimu tvarkybos, ženklavimo ir inžinerinių paslaugų teikimo srityse (nutarimo (12) ir (13) pastraipos). Jokių kitų pavedimų, susijusių su minėtų programų įgyvendinimu, 2018 m. pavedimo sutartyse VĮ „Lietuvos paminklai“ numatyta nėra.

(21) Atsižvelgiant į tai, kad Kultūros paveldo departamento 2018 m. pavedimo sutartyse su VĮ „Lietuvos paminklai“ yra įtvirtintos funkcijos, susijusios tik su viešojo administravimo įgyvendinimu, o ne su ūkinės veiklos – techninės priežiūros ir inžinerinių paslaugų, teikimu, darytina išvada, jog Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatos šiems sutartims nėra taikomos.

(22) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau, bei į tai, jog 2018 m. pavedimo sutartimis nepavedamos kitokios nei viešojo administravimo funkcijos, darytina išvada, jog yra pagrindas nutraukti tyrimą dėl Kultūros paveldo departamento priimtų sprendimų pavesti teikti paslaugas VĮ „Lietuvos paminklai“ atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 1 ir 3 punktu, 24 straipsnio 4 dalies 6 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Nutraukti tyrimą dėl Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos priimtų sprendimų pavesti teikti paveldotvarkos vykdymo paslaugas VĮ „Lietuvos paminklai“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininko pavaduotojas, pavaduojantis pirmininką

Elonas Šatas